

ศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร

A Study of the State of the Drug Problem of Youth in Bangkok Metropolitan Area

ภิรมย์ศักดิ์ กิจพัฒนาสมบัติ, เกษมชาติ นเรศเสนี, บุญเรือง ศรีเหรัญ

Piromsak Kidputtanasonbut¹, Kasemchart Naressenie², Boonrueng Sriharun³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิจัยแบบพสานวิธีทั้งการวิจัยเชิงประมาณและเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่าง แบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการนำเสนอด้วยมาตรฐานของท่าโหร ยามาเน่ การดำเนินการโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการโดยวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารหน่วยงานในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก จำนวน 10 คน และผู้อำนวยการเขต จำนวน 6 คน รวม 17 คน ที่ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงนื้อหาและการตีความ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน พบร้า ด้านการสร้างจิตสำนึกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D.=0.55) รองลงมาคือ ด้านการสร้างครอบครัวอบอุ่นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.59) และด้านการสร้างค่านิยมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.56) ด้านการสร้างสังคมที่มั่นคงอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.59) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.53) และด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็งในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.64) ตามลำดับ สภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร พบร้า ครอบครัวมีสภาพแตกแยก ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ขาดการดูแลเอาใจใส่ ลูกทอดทิ้ง ขาดวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน ร่วมทั้งปัญหาด้านการสร้างครอบครัวอบอุ่นซึ่งเป็นภัยมีคุ้มกันที่สำคัญในเบื้องต้นนั้น ครอบครัวส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดการดูแลและสร้างปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว

คำสำคัญ : เยาวชน, ปัญหา, ยาเสพติด

¹ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

² อาจารย์, สาขาวิชาจิตวิทยาและมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

³ อาจารย์, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

¹ Doctor of Philosophy Program in Public Administration Valaya alongkorn Rajabhat University

² Teacher Program in Public Administration Valaya alongkorn Rajabhat University

³ Teacher in Faculty of Science and technology Valaya alongkorn Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were to study the state of the drug problem among youth living in the Bangkok Metropolitan area. This research used the mixed methods of qualitative and quantitative. The quantitative research was conducted by studying a sample of 205 directors from schools in the Bangkok Metropolitan area, who were selected by stratified random sampling, and the sample size was obtained by calculation with the Taro Yamane's formula. The research tool for data collection was a five rating scale questionnaire. The data were analyzed, and the statistics consisted of percent, mean, standard deviation. Qualitative research was conducted by studying documents, research, and theory related including interviewing 17 key informants of governmental organizations in Bangkok Metropolitan area: Bangkok governor, 10 directors, and 6 district directors who were selected purposively. The data were analyzed using content analysis and interpretation. The research informs: The state of drug problem of youth in Bangkok Metropolitan is high. ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.53) The factor of the objective to build awareness was the highest ($\bar{X} = 4.29$, S.D.=0.55). The factor of warm family making was rather high ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.59). The factor for building value was highest ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.56) the factor about creating a secured society was also high. ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.59) The factor which educates the youth about drugs and to be aware of them was high ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.53) The factor about creating secured society is also high ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.64) When considering each factor, it shows that the problems of youth in Bangkok Metropolitan have a broken family, low economic status, lack of care, derelict, undisciplined, being irresponsible for themselves family and community, and less relationship.

Keywords : youth, problem, drug

บทนำ

วิวัฒนาการความก้าวหน้าทางสังคม วิทยาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลวัตทาง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ที่มีความเปลี่ยนแปลง ในกระแสโลก เป็นปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลง และกระตุ้นเร่งเร้าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างเสริมศักยภาพด้านทุนมนุษย์ ให้มี ภูมิคุ้มกันและดำรงอยู่ได้ท่ามกลางความ เปลี่ยนแปลง และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของ สังคมและองค์กร เป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่ม คุณค่าของทุน ให้กับทรัพยากรสำคัญขององค์กร ซึ่งในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ประเทศไทยจะยังคง

ประสบปัญหาประสบปัญหาสภาวะแวดล้อมและ บริบทของความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิด ความเสี่ยง ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ จึง จำเป็นด้วยการอบรมแนวคิดและหลักการ ใน การวางแผนที่สำคัญ ดังนี้ (1) การนำและประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) คนเป็น ศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (3) การ สนับสนุนและส่งเสริมแนวคิด การปฏิรูปประเทศ และ (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ, 2558) (ปรัชญา ชุมนาเสียว, 2551) กล่าวว่า วิธี การที่จะ รับมือต่อการเปลี่ยนแปลงนี้คือ ทุกประเทศ

ทุกองค์กรต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้โดยเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์(Human Resource Development) เพื่อสร้างศักยภาพทางมนุษย์ (Human Capital) ให้เกิดขึ้นในทุกๆ ระดับของสังคมแบบใหม่ ซึ่งการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ได้กลายเป็นตัวแปรหลักที่จะก้าวออกจากมิติดิจิทัล คือ ทางออกเพื่ออนาคต (HR' Out) ให้สามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหา ในโลกปัจจุบันให้ได้ด้วยการเน้นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์เป็นสำคัญ (HR' Strategy) (บุญทัน ดอกไธสง, 2551) ซึ่งวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ดี คือ การให้การศึกษาแก่บุคคลในทุกรูปแบบ ให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สมคัญญา และจิตใจให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการพัฒนาตนเอง องค์กรและประเทศชาติ รวมถึงเป็นการวางแผนการพัฒนาความคิด ทักษะในการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ รู้จัก แสดงความรู้ด้วยตนเอง รู้จักกลั่นกรอง คัดสรร และสั่งสมความรู้ การนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศไทยอย่างมีคุณธรรม

สถานการณ์ยาเสพติดกับเยาวชนว่า สถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทย นับตั้งแต่ปี 2547 เริ่มมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่ง พบว่า เยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี เป็นกลุ่มที่เข้ารับการบำบัดรักษาเป็นจำนวนมาก โดยเข้ารับการบำบัด ถึงร้อยละ 50.13 51.35 และ 52.04 ของประชากร ที่เข้ารับการบำบัดทั้งหมดในปี 2549-2551 ตามลำดับ ดังนั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงควรมุ่งเน้นที่เยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2552) แนวโน้มยาเสพติดที่ผ่านมา จึงได้กำหนดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา จึงได้กำหนดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายหลักของการดำเนินงาน โดยมีมาตรการป้องกันกลุ่มเสี่ยงมีโอกาสเกี่ยวข้องกับยาเสพ-

ติด (Potential Demand) เป็นแนวทางหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการและการดำเนินงาน ดังเช่น ปฏิบัติการ 6 เดือน “รวมพลังประชาไทยพันภัยยาเสพติด” (1 เมษายน - 30 กันยายน 2551) ได้กำหนดกลยุทธ์ “3 ลด 3 เพิ่ม 3 เน้น” โดยการลดเยาวชนกลุ่มเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงเป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญตามปฏิบัติการหรือตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 2/2552 เรื่อง ยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามนโยบายรัฐบาล ก็ได้กำหนดให้เยาวชนเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดและปัจจัยอันตรายต่างๆ เป็นต้น ฉะนั้นการป้องกันในกลุ่มเยาวชนเพื่อมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด จึงเป็นเจตจำนงและแนวโน้มนโยบายที่สำคัญของภาครัฐและองค์กรในภาคส่วนต่างๆ โดยผลการวิจัยเชิงสำรวจของศูนย์วิจัยเอบีค เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ในปี 2550 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่มีโอกาส/ความเป็นไปได้ในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด 5 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ผิดเกี่ยวกับยาเสพติดกลุ่มที่มีวัฒนธรรม/วิถีชีวิตยอมรับการใช้ยาเสพติด กลุ่มที่ใช้ชีวิต/เวลาในทางที่ไม่ควร อาทิ หนึ่งเรียนมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ติดเกม เสพสื่อعلام กกลุ่มที่มีความเօนเอียงต่อพฤติกรรมแข่ง รถชิ่ง และกลุ่มที่มีปัญหารครอบครัว (ณัฐนิช อาเรีย์อักษรวิทย์, 2560)

แผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของกระทรวงมหาดไทยปี 2559 กำหนดทิศทางแผนปฏิบัติการที่เน้นการลดความต้อง คือ การป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับกลุ่มเด็ก เยาวชน และประชาชน ทั่วไป เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีความต้องการใช้ยาเสพติด โดยจะขยายรูปแบบกิจกรรมให้ครอบคลุมเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษาและประชาชนทั่วไปเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเสี่ยงมากยิ่งขึ้น และจะเน้นการสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหา

ยาเสพติดที่ค่อนข้างรุนแรง และการลดปริมาณยาเสพติดลง โดยเน้นการสกัดกันยาเสพติดทั้งในและนอกประเทศ โดยมุ่งเน้นการในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด รวมทั้งจะพัฒนามาตรฐานกระบวนการบำบัดรักษาทุกระบบที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างควบวงจร โดยเพิ่มหลักสูตรเรื่อง การฝึกอาชีพให้กับผู้ฝ่ายการบำบัดตามความเหมาะสมเพื่อช่วยเหลือผู้ฝ่ายการบำบัดรักษาได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยจะเร่งสร้างภูมิคุ้มกันและเสริมความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งการปราบปรามผู้ค้ายาสักัญญาและจัดระเบียบสังคมอย่างต่อเนื่อง จริงจังทุกพื้นที่ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยขอความร่วมมือจากทุกคนในสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมและเฝ้าระวัง เป็นหู เป็นตา ในการดูแลสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ห่างไกล จากปัญหาฯ เสพติดเพื่อทำให้ปัญหาฯ เสพติดหมดสิ้นไปจากประเทศไทย (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ, 2558)

จากแนวโน้มของสถานการณ์ปัญหาฯ เสพติดที่พบถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยจนทำให้รัฐบาลตระหนักรถึงปัญหานี้ จึงได้มีการให้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติด พ.ศ. 2558 ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาฯ เสพติดซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก (ส่วนกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2557) ได้แก่ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศไทย ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผู้เสพผู้ติดยาเสพติด ยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแบบบูรณาการ

ทั้งนี้ เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญของแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติด พ.ศ. 2558 คือ

1. การลดปริมาณยาเสพติดนอกประเทศ โดยเน้นมาตรการเชิงรุก ในเรื่องการนำร่องที่ชัดเจน มีปฏิบัติการทางการทหาร มีการกำหนดเป้าหมาย การสืบสวนร่วมกัน

2. การลดกลุ่มการค้าระดับต่างๆ โดยการทำลายโครงสร้างการค้า–อิทธิพล–เส้นทางการเงิน ของกลุ่มตามแนวชายแดน โดยมุ่งเน้นการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้เป็นยุทธการร่วม รวมถึงการเสนอให้มีการจัดกำลังแบบ Task Force โดยเฉพาะงานทางด้านทรัพย์สิน

3. การลดแรงงานยาเสพติดรายใหม่ โดยการรณรงค์ ป้องกัน สร้างภูมิคุ้มกัน

4. การลดจำนวนผู้เสพยาเสพติด โดยการพัฒนามาตรฐานการบำบัดทุกระบบที่มีคุณภาพ ให้ครอบคลุม ทุกด้านสร้างความพร้อม และพัฒนาระบบติดตาม ช่วยเหลือผู้ฝ่ายการบำบัด โดยพัฒนาการติดตามอย่างเหมาะสมสมกับบุคคล

5. การแก้ไขปัญหาในพื้นที่พิเศษ 3 พื้นที่ คือ จังหวัดชายแดนเหนือ โดยการจัดกลไกเบ็ดเสร็จ เพื่อทำลายโครงสร้างการค้าชายแดนและตัดเส้นทางการเงิน พื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยการจัดกลไกแบบบูรณาการส่วนกลางและห้องถีนและพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ โดยการบูรณาการกับพื้นที่ปัญหาความมั่นคง โดยกลไก กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ภาค 4 ส่วนหน้า

6. การสร้างเอกภาพและบูรณาการแผนทุกระดับทั้งระบบ(สำนักงานเลขานุการสภาพผู้แทน ราชภูมิ, 2558)

ซึ่งกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่พิเศษตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติด พ.ศ. 2558 ที่รัฐบาลต้องดำเนินการจัดกลไกแบบบูรณาการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติด กรุงเทพมหานครจึงกำหนดวิธีทัศน์ ปี 2559 คือ กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมุ่งสู่หานครนำอย่างยั่งยืน

ดังนั้นในปี 2556-2559 กรุงเทพมหานคร จึงมุ่งเน้นการวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของ

ประชาชนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืนและการสร้างความพร้อมในการเป็นสังคมผู้สูงอายุรวมทั้งมุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 พ.ศ. 2556-2559 ซึ่งกรุงเทพมหานครยังไม่มียุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร ซึ่งกรุงเทพมหานคร จำเป็นต้องเร่งดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ของกรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, ม.ป.ป.)

ดังนั้นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาเมืองของกรุงเทพมหานครเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ จำเป็นต้องเร่งป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในบริบทของความเป็นชุมชนเมืองที่เป็นพื้นที่เสี่ยงของพื้นที่พิเศษตามแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 ของรัฐบาลและความเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน่วยงานในสังกัดรับผิดชอบด้านยาเสพติดเป็นองค์กรหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาเมืองให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับเยาวชน เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกรุงเทพมหานครที่มีคุณค่า ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานครจะเป็นกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม การเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาในทฤษฎีหลัก 5 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีจิตวิทยา และทฤษฎีระบบสารสนเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิจัย แบบผสานวิธีทั้งการวิจัยเชิงประมานและเชิงคุณภาพเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย (1) แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้แก่ เอกสารยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา และเอกสารด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา สำนักงานเขต และสถานศึกษาจัดทำขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินและการจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (2) แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านยาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านยาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำเนินการดังนี้

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรของปักครองส่วนท้องถิ่นชนิดพิเศษ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดผ่านระบบการบริหารจัดการ โดยผ่านหน่วยงานระดับสำนักจำนวน 19 หน่วยงานระดับสำนักและบริหารงานราชการทั่วไป ผ่านสำนักงานเขต จำนวน 50 สำนักงานเขต มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดจำนวน 438 สถานศึกษา ได้แก่ (1) สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาล ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 324 สถานศึกษา (2) สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอนุบาล ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 108 สถานศึกษา และ (3) สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 สถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

- สถานศึกษาระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 324 สถานศึกษา

- สถานศึกษาระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 108 สถานศึกษา

- สถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จำนวน 6 สถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2) หัวหน้าส่วนราชการระดับสำนัก จำนวน 19 หน่วยงาน และ 3) ผู้อำนวยการเขต จำนวน 50 สำนักงานเขต

กลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตาม สัดส่วนและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการ คำนวณตามสูตรของท่าโอลี ประมาณ จำนวนห้องสัมภาษณ์ 205 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาระดับ อนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 149 คน ผู้บริหารสถานศึกษาระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จำนวน 50 คน และผู้บริหารสถานศึกษาระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการด้านยาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร ที่คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวนห้องสัมภาษณ์ 17 คน ประกอบด้วย ผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน หัวหน้าส่วน ราชการระดับสำนัก จำนวน 10 คน และผู้อำนวยการเขตที่เป็นประธานกลุ่มเขต จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัยมีขั้นตอนนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิง

ประมาณ ประกอบด้วย

(1) การวิเคราะห์เอกสาร ศึกษา วิเคราะห์จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูล ข้อเท็จจริง เอกสารวิชาการ เอกสารงานวิจัย และเอกสาร ที่องค์กรที่เกี่ยวข้องสร้างขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการ ศึกษาสภาพปัญหาฯ สพตคในเยาวชนของ กรุงเทพมหานคร

(2) ใช้แบบสอบถามในการวิจัย

แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูล ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และระยะเวลาทำงานอยู่ในหน่วยงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับ การปฏิบัติงานในปัจจัยด้านวัฒนธรรม ภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ปัจจัยด้านการ บริหารจัดการปัญหาฯ สพตค และปัจจัยด้าน ทรัพยากรต่อยุทธศาสตร์การสร้างภูมิคุ้มกันและ ป้องกันยาเสพติดอย่างยั่งยืนในเยาวชนของ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับ การปฏิบัติงานในการศึกษาสภาพปัญหาฯ สพตค ในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ (1) การ สร้างความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด (2) การสร้าง จิตสำนึก (3) การสร้างค่านิยม (4) การสร้าง ครอบครัวอบอุ่น (5) การสร้างชุมชนเข้มแข็ง และ (6) การสร้างสังคมที่มั่นคง

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิง คุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบปลายเปิด

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การวิจัยตามลำดับดังนี้

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่อง มือการวิจัยของแบบสอบถามประมาณการ ประกอบด้วย

(1) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

(2) วิเคราะห์แบบสอบถามโดยหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และนำข้อมูลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมา คำนวณหาค่าความสอดคล้องด้านเนื้อหาซึ่งได้ค่า มากกว่า 0.60

(3) นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 2 ไปทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อของเครื่องมือของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟานองค์บัค (Cronbach) ได้แก่ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.951 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการปัญหายาเสพติด ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.948 ปัจจัยด้านทรัพยากร ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 และยุทธศาสตร์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดอย่างยั่งยืน ในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.982

(4) จัดเตรียมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบปลายเปิด ประกอบด้วย

(1) นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

(2) นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์จริง

(3) จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และขณะที่สัมภาษณ์ เมื่อพบประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรับปรุงเพื่อครอบคลุมประเด็นที่ต้องการให้มากที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง ศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญ ดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

(1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา สำนักงาน

เขต และสถานศึกษา

(2) แจกแบบสอบถามไปยังส่วนราชการของกรุงเทพมหานครและผู้เกี่ยวข้องตามจำนวนที่กำหนด

(3) ติดตามผลของแบบสอบถามเพื่อรับแบบสอบถามกลับคืน

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

(1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังกรุงเทพมหานครและส่วนราชการในสังกัดที่ต้องการสัมภาษณ์ เพื่อแจ้งความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนดพร้อมกับส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ที่ผู้วิจัยประสงค์จะสัมภาษณ์

(2) นัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์ทั้งเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

(3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่นัดหมาย

(4) ถอดเสียงบันทึกคำสัมภาษณ์พร้อม

ทั้งวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาประกอบการสรุปผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อพร้อมที่จะนำไปวิเคราะห์ และเมื่อข้อมูลมีความสมบูรณ์ จึงบันทึกหัวสังในแบบสอบถาม บันทึกข้อมูลลงในเครื่องประมวลผล และประมวลผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

(1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่และสถิติร้อยละ

(2) วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการศึกษา สภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ได้ดังนี้

4.21 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการตีความสรุปตามประเด็นการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า การศึกษาสภาพปัญหาฯ เสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านการสร้างจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D.=0.55) รองลงมาคือ ด้านการสร้างครอบครัวอบอุ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.59) และด้านการสร้างค่านิยม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.56) ด้านการสร้างสังคมที่มั่นคง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.59) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.53) และด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.64) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัญหาฯ เสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานครของกรุงเทพมหานคร

สภาพปัญหาฯ เสพติดในเยาวชน ของกรุงเทพมหานคร		\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1	ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านยาเสพติด	4.19	0.53	มาก
2	ด้านการสร้างจิตสำนึก	4.29	0.55	มากที่สุด
3	ด้านการสร้างค่านิยม	4.26	0.56	มากที่สุด
4	ด้านการสร้างครอบครัวอบอุ่น	4.26	0.59	มากที่สุด
5	ด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง	4.10	0.64	มาก
6	ด้านการสร้างสังคมที่มั่นคง	4.24	0.59	มากที่สุด
โดยรวม		4.19	0.53	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกัน ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพยาเสพติด ในเยาวชนของกรุงเทพมหานครในปัจจัยด้าน วัตถุประสงค์การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน กรุงเทพมหานครมีนโยบายขับเคลื่อนมาตรการที่ ชัดเจน และ(2)ปัญหายาเสพติดในเยาวชนของ กรุงเทพมหานครและปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การ สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน พบปัจจัยภายใน และ ส่วนผลกระทบวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก เกี่ยวกับสภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของ กรุงเทพมหานครในครอบครัวมีสภาพแตกแยก ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ขาดการดูแลเอาใจใส่ ถูก ทอดทิ้ง ขาดวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนร่วมทั้งปัญหาด้านการสร้าง ครอบครัวอบอุ่นซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญในเมือง ต้นนั้นครอบครัวส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดการ ดูแลและสร้างปฏิสัมพันธ์ ปัจจัยภายนอกที่เป็น บริบทต่างๆที่เกี่ยวข้อง เป็นแรงผลักดันสำคัญอย่าง ยิ่งในการปฏิบัติทางด้านป้องกัน/การสร้างภูมิคุ้มกัน ในเยาเสพติดในกรุงเทพมหานครและปัจจัยด้าน วัตถุประสงค์ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันโดย ภาระรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมาก ที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D.=0.46) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ว่ารัฐบาลมีการกำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินการ ด้านยาเสพติดได้อย่างชัดเจนตามหลักฐานข้อมูล ด้านยาเสพติดของกรุงเทพมหานครที่เป็นปัจจุบัน กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการขับเคลื่อนตาม วัตถุประสงค์ด้านยาเสพติดของรัฐบาลอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของเด็ก ถึงฝี (2550) กล่าวว่า กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่ สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่าง ที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบ และให้ทรัพยากรตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่าง เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของสมบัติ รั่วรงค์ญุ

วงศ์ (2550) ได้กล่าวว่า กิจกรรมทุกประเภทไม่ว่า จะเป็นระดับใดในหน่วยงานใด ล้วนมีกำเนิดมาจากการ ความคิดอันเป็นกรอบนำทางว่าควรจะทำอะไร เมื่อ ได ที่ไหน โดยใคร และอย่างไร หากปราศจากความ คิดที่ชัดเจน การกระทำที่ไม่ตามมาตรฐานปราศจาก ทิศทางที่แน่นอนชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมของ รัฐบาล ความคิดหรือเจตนาของนักเกิดขึ้นก่อนเข่น เดียวกัน จากนั้นก็ค่อยๆ พัฒนาชัดเจนขึ้นภาย เป็นกรอบกำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ของรัฐบาล ซึ่งในความหมายกว้างๆ ก็คือ นโยบายของรัฐบาล หรือ นโยบายสาธารณะ (Public Policy) นั่นเอง

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการปัญหายาเสพ ติด ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพยาเสพติดใน เยาวชนของกรุงเทพมหานคร การบริหารจัดการยา เสพติดในกรุงเทพมหานครเป็นภารกิจที่อยู่ภายใต้ การดูแลของหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักอนามัย สำนักพัฒนาสังคม สำนักการศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยมีสำนักงานอนามัยเป็น เลขานุการกระบวนการด้านยาเสพติดและการ ทำงานของแต่ละสำนักก็เป็นอิสระออกจากกัน มี การปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารราชการ กรุงเทพมหานครและมีการบริหารร่วมกับหน่วย งานอื่นๆ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการป้องกัน ยาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานครต่อไป และ (2) ปัญหายาเสพติดในเยาวชนของ กรุงเทพมหานคร ควรการจัดการระบบและกลไก เพื่อติดตามสถานการณ์อยู่เสมอเป็นการเข้าถึง ปัญหาปัจจุบันเร่งด่วนตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอ สามารถนำมาใช้เคราะห์ สงเคราะห์ วางแผน ควบคุม ป้องกัน และปัจจัยด้านการบริหาร จัดการปัญหายาเสพติดโดยภาระรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ ในระดับการปฏิบัติงานมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.51) ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า การปฏิบัติงานตามโครงสร้าง การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนิน การบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในรูปแบบคณะ กรรม แบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีภาระ

กิจที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาฯ เสพติด รวมถึง การสร้างเครือข่ายสาขาวิชาชีพ ในการร่วมการบริหาร จัดการปัญหาฯ เสพติด เพื่อให้ประสบผลสำเร็จใน การป้องกันยาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับแนวคิดของอัชกรรณ์ วงศ์ปรีดี (2550) การบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีนักวิชาการได้ อธิบายไว้ว่า การบริหารจัดการที่ดี หมายรวมถึง การบริหารงานที่มีผลการปฏิบัติการที่โดดเด่นเป็น ที่ยอมรับ เกิดโครงการหรือนวัตกรรมทางการ บริหารใหม่ ๆ ที่ริเริ่มโดยท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม โดยต้องมีการดำเนินงานที่อยู่ภายใต้แนวคิดและ หลักการของ Good Governance เป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยคนอง พลุน (2555) ได้ศึกษา เรื่องพัฒนารูปแบบการป้องกันยาเสพติดโดย ประชาชนมีส่วนร่วม กรณีศึกษาบ้านหนองฮี ตำบล ยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนารูปแบบการป้องกันเสพติด ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ 1) การมีส่วน ร่วมคิด อยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก 3) การมีส่วนร่วมบูรณาการ อยู่ใน ระดับมาก และ 4) การมีส่วนร่วมติดตามประเมิน ผลอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย วีระพงษ์ บัวทอง (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมี ส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาฯ เสพติดในพื้นที่ต่ำสันทราย อำเภอ แม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย สูงสุด ในด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ รองลง มาคือ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ น้อย ที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ปัจจัยด้านทรัพยากร ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพยาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร การพัฒนาบุคลากรนั้นมีความจำเป็นต้องพัฒนาทั้ง เรื่องงานให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์การโดยต้อง มีทัศนคติที่ดีหากเพียร ฝึกปฏิบัติให้มีความ

สามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน พร้อม กับอำนวยความสะดวก ด้วยบริการสนับสนุนในการ ร่วมมือและการสนับสนุนทุกด้านตลอดจนส่งเสริม พัฒนา ฝ่าระวัง และประเมินผลและ (2) ปัญหาฯ เสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานครนั้น บุคลากรยังขาดความรู้ความสามารถและทักษะที่ จำเป็นก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติ งานด้านการสร้างความคุ้มกันในการป้องกันยาเสพ ติดอย่างยั่งยืนเยาวชนกรุงเทพมหานครได้ และ ปัจจัยด้านทรัพยากร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับการปฏิบัติงานมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D.=0.53) ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า โครงสร้างการบริหาร ทรัพยากรของกรุงเทพมหานครตอบสนองต่อ ภารกิจในการดำเนินการด้านปัญหาฯ เสพติด ซึ่ง กรุงเทพมหานครยังมีความจำเป็นในการเร่งการ พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ขีดความสามารถ ขององค์กร รองรับการดำเนินการบริหาร ทรัพยากรในการป้องกันแก้ไขปัญหาฯ เสพติดใน กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับแนวคิดของเพียร์ สันต์ (Parsons, 1937) ได้สร้างทฤษฎีการกระทำ ทางสังคม (Theory of Social Action) เข้าได้อธิบาย ถึงการกระทำการมนุษย์ (Action of Human) ใน ลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป (A General Theory of Action) กล่าวคือ การกระทำ ได้ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับ บุคลิกภาพของแต่ละ บุคคล (Personality) และวัฒนธรรม (Culture) ใน สังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกกลุ่มอยู่และวัฒนธรรม นี้จะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิดหรือความเชื่อ (Ideas of Beliefs) ความสนใจ (Primary of Interest) และระบบค่านิยมของบุคคล (System of Value Orientation) สอดคล้องกับแนวคิดของ พabayom วงศ์สารศรี (2550) ได้ให้ความหมายว่า การ ที่จะทำให้บุคคลมีคุณภาพมากขึ้น ก็คือ การดำเนิน การเพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถและทัศนคติที่ดี ต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพ ประสบผลสำเร็จ เป็นที่พอใจแก่องค์การ และ สอดคล้องกับแนวคิดของนราธิป ศรีงาม (2550) ได้

ให้ความหมายว่า การกระทำทุกอย่าง เพื่อที่จะเพิ่ม
ศักยภาพและการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความ
สามารถตอบดูจนปัจจุบันเปลี่ยนตัวคุณค่าและพฤติกรรม
ของบุคลากรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายการจัด
โครงการต่อต้านยาเสพติดเป็นประจำทุกปีโดยมีงบ
ประมาณสัน็บสนุนให้องค์การ
2. รัฐบาลควรมีนโยบายในการจัดหา
วิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการป้องกัน แก่ใน
ปัญหายาเสพติดมาให้ความรู้ ความเข้าใจและจัด
ทำการเรียนให้สอดคล้องกับวัย อายุของผู้ที่
เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการต้านยาเสพติดให้กับ
คณะครุและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. องค์การจัดกิจกรรมที่เพิ่มความสัมพันธ์
ในครอบครัวและใส่ใจในพฤติกรรมเสี่ยงการติดยา
เสพติดโดยให้ครอบครัวตระหนักรถึงผลที่ได้รับจาก
ยาเสพติด
4. องค์การสร้างความตระหนักรและค่านิยม
ในการดำเนินชีวิต ที่มีความรู้เท่าทันโภชนาและ
อันตรายของสารเสพติด ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิต
ครอบครัว สังคม และประเทศไทย
5. องค์การมีเป้าหมายในการจัดระบบ
สังคมแบบบูรณาการดำเนินการขยายพื้นที่และ
กิจกรรมเชิงบวกแก่เยาวชนให้มากขึ้น อาทิ ลานกีฬา
ลานดนตรี ลานกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นต้นภายใต้การ
ดูแลของผู้ใหญ่ เพื่อดึงดูดเยาวชนออกจากไม่ใกล้ ยา
เสพติด ภารกิจที่ทุกกระทรวง ทบวง กรมต้องมี
บทบาทสำคัญในการสร้างรั้วความมั่งคงนี้แก่สังคม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการวิจัยเกี่ยวกับการสร้าง
ความตระหนักรและค่านิยมในการดำเนินชีวิตต่อการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนของ
กรุงเทพมหานครอย่างยั่งยืน
2. ควรศึกษาการวิจัยเกี่ยวกับขีดความ
สามารถของบุคลากร และองค์การ ในการป้องกัน
แก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเหมาะสม
3. ควรศึกษาการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการ
สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีผลต่อการสร้าง
ภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร

กิจกรรมประการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยพลเอก
ดร. เกษมชาติน雷เนนีย์ ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำอันเป็นคุณประโยชน์ต่อ
การเพิ่มพูนคุณภาพด้านผลงานวิทยานิพนธ์ และ
อาจารย์ ดร. บุญเรือง ศรีเหรัญ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ที่ส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้แสดงหัวองค์
ความรู้ใหม่ๆ ในด้านสถิติและระเบียบวิธีวิจัย รวม
ทั้งยังให้ข้อคิดในการปรับปรุงประเดิมการวิจัย จน
กระทั่งงานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์สำเร็จลุล่วง
ได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- คนอง พิลุน. (2557). การพัฒนารูปแบบการป้องกันยาเสพติดโดยประชาชนมีส่วนร่วม กรณีศึกษาบ้านช่องอี้ ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ณัฐนิช อาภิรักษารวาย. (2560). สถานการณ์ปัจจุบัน. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/538688>.
- ดิเรก ถึงผึ้ง. (2551). การบริหารราชการไทยกับการเมือง. กรุงเทพฯ: ที.เค.พรินติ้ง.
- นราธิป ศรีงาม. (2550). การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ หน่วยที่ 8-15 พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมหาวิราช.
- บุญกัน ดอกไธสง. (2551). การจัดการทุนมนุษย์: *human capital management*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ตะวันปรัชญา ชุมนาเสียว. (2551). แนวทางการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างทุนมนุษย์ในองค์การ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2550). สารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสุวนดุสิต การพัฒนาทุนมนุษย์: กลไกการขับเคลื่อนขององค์กร. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 : กรุงเทพมหานคร.
- วีระพงษ์ บัวทอง. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบล สันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. การศึกษาโดยอิสระ วัสดุประสาสนศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ. (2558). แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแห่งชาติ ปี 2559; ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร.
- สมบัติ ธรรมรักษ์วงศ์. (2549). นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : เสมารรรม.
- สำนักการพิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2557). แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาราชภูมิ. (2558). แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558. สืบค้นจาก http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=25979.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (ม.บ.ป.) แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะ 2 (พ.ศ. 2556 - 2559): กรุงเทพฯ. สุริยเดว ทรีปตีและคณะ. (2552). โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำรวจชีวิตเยาวชนเพื่อกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.บ.ส.). อัชกรณ์ วงศ์ปรีดี. (2552). การเมืองในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี. วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 : 41-75.
- Talcott Parsons. (1937). *The Structure of Social Action. A Study in Social Theory with Special Reference to a Group of Recent European Writers* New York : MacGraw Hill.,